

Optie	Kenmerken	Voordelen	Nadelen
0a. Behoud van huidige systematiek - één (herijkt) basisnormbedrag GOO (€55-€66), met voortzetting van de uitzonderingsbepaling om werkelijke meerkosten per gerealiseerde plek per dag te declareren, en een lage drempel voor gemeenten om vrijwillig geld terug te storten.	* Basis is vertrouwen dat gemeenten in principe uit moeten kunnen met het normbedrag, en alleen bij uitzondering aanspraak maken op de uitzonderingsbepaling. Er is in alle gevallen sprake van een accountantscontrole, ook bij meerkosten. Die kosten zijn dan ook echt gemaakt.	* Eenvoudig uitvoerbaar voor de gemeenten waarvoor het normbedrag toereikend is. Voor gemeenten die méér dan het normbedrag aan kosten maken is er de uitzonderingsbepaling, zodat zij geen financieel nadeel ondervinden van de opvang van ontheemden.	* Gemeenten die hogere kosten maken dan het normbedrag, krijgen van het Rijk al hun meerkosten vergoed. Daarmee hebben gemeenten in deze systematiek in potentie geen prikkel om lagere kosten te maken als je eenmaal het normbedrag overstijgt.
	* Plek aantoonbaar als 'beschikbaar' gemeld (en dus gerealiseerd) = normbedrag ontvangen. Daarnaast compensatie van werkelijke kosten voor categorieën die voor een gemeente goed verantwoordbaar zouden moeten zijn.	* Gemeenten hebben een financiële prikkel om binnen een normbedrag doelmatig(er) te werken.	* Ongericht - bij het gebruik van normbedragen zullen er altijd gemeenten zijn die te weinig krijgen en gemeenten die te veel krijgen. Hier speelt ook het maatschappelijk draagvlak/uitlegbaar van de doelmatige besteding van overheidsgeld mee.
	* Huidige systematiek met huidig of herijkt normbedrag. Herijkt normbedrag wordt vastgesteld op basis van de resultaten van een nieuw kostprijsonderzoek.	* Weinig grijs gebied of gemaakte kosten wel of niet voor compensatie in aanmerking komen - plek gerealiseerd gemeld = normbedrag ontvangen. Daardoor is de accountantscontrole relatief eenvoudig - plek gerealiseerd gemeld = normbedrag ontvangen.	* Door de combinatie van een normbedrag én compensatie aan gemeenten die te weinig krijgen betaalt het Rijk naar verwachting meer aan de opvang van ontheemden dan er daadwerkelijk aan kosten worden gemaakt.
		* Continuïteit in systematiek, en daarmee stabiliteit in de bekostiging. Er kan worden voortgebouwd op eerder opgedane ervaring in de verantwoording door gemeenten, NOO en BZK.	* Gemeenten die lagere kosten maken dan het normbedrag, hoeven het verschil niet aan het Rijk terug te betalen. Dit betekent dat een deel van de middelen niet per definitie wordt uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Mogelijk worden de middelen besteed aan andere aanvullende initiatieven voor dezelfde doelgroep. Daar zijn geen gegevens over bekend.
0b. Zoals 0a, aangevuld met een aanvraagplicht voor gemeenten wanneer zij bij (geraamde) hogere kosten een beroep willen doen op de uitzonderingsbepaling.	Zoals 0a. Met als aanvulling dat gemeenten die beroep willen doen op de uitzonderingsbepaling jaarlijks een aanvraag indienen met een kostenraming. Door de NOO wordt hier aan de hand van een beschikking goedkeuring op gegeven.	Zoals 0a, aangevuld met voor het Rijk meer inzicht in de mate waarin een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsbepaling, en daarnaast meer sturingsmogelijkheden op de kosten van 'dure' locaties.	Zoals 0a, met de aanvulling dat de administratieve lasten voor zowel gemeenten als Rijk (NOO) groot zijn. Er is een risico op fouten of onvoorziene omstandigheden waardoor een gemeente geen (volledige) aanvraag blijkt te hebben ingediend. Aangezien het Rijk in dat geval in principe de kosten niet zou moeten vergoeden, leidt deze optie tot situaties waarbij gemeenten financieel nadeel ondervinden van de opvang van ontheemden.
1. Eén (lager) basisnormbedrag (€16,50), aangevuld met een vergoeding van de werkelijke kosten voor de kostencomponenten met de relatief meest zwaarwegende, controleerbare variatie (accommodatie + inventaris, beveiliging, schoonmaak, catering en GWE), geen uitzonderingsbepaling.	* Deels huidige systematiek, deels omslag naar compensatie van werkelijk gemaakte kosten bij de kostenposten met de grootste variatie, om tot meer gerichte financiering te komen.	* Deels gericht - gemeenten krijgen preciezer gecompenseerd wat ze ook hebben betaald (in theorie).	* Deels ongericht - bij het gebruik van normbedragen zullen er altijd gemeenten zijn die te weinig krijgen en gemeenten die te veel krijgen. Hoe meer groter de onderlinge variatie tussen gemeenten in de kosten onder het normbedrag, hoe meer dit het geval is.
	* Plek aantoonbaar als 'beschikbaar' gemeld (en dus gerealiseerd) = normbedrag ontvangen. Daarnaast compensatie van werkelijke kosten voor categorieën die voor een gemeente goed verantwoordbaar zouden moeten zijn.	* Zowel normbedrag als de gekozen categorieën zouden goed verantwoordbaar moeten zijn voor de gemeente en controleerbaar voor de accountant, omdat gemeenten facturen van catering en locaties toch inboeken in hun administratie.	* Als het Rijk (alle) werkelijk gemaakte kosten van bepaalde categorieën compenseert hebben gemeenten in principe geen prikkel om die kosten te beperken (kostenopdrivend effect).
	* Basis is vertrouwen dat gemeenten bij de compensatie van werkelijke kosten doelmatig (blijven) handelen.	* Meer zekerheid dat middelen vanuit deze specifieke uitkering worden uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne, er is minder 'ruimte onder het normbedrag' die naar andere doelen toe zou kunnen gaan. Ook worden de uitgaven voor het Rijk meer voorspelbaar.	* Toerekening van indirecte kosten wordt gecompliceerder, waardoor de verantwoordingslast bij gemeenten toeneemt. Kosten voor accommodatie en catering kunnen bijvoorbeeld lastig te scheiden blijken van kosten die in het normbedrag zitten, m.n. als gebruik wordt gemaakt van hotels en schepen. Op de factuur wordt dat onderscheid meestal niet helder gemaakt.

			* Tussentijdse verandering van de systematiek, wat tot nieuwe vraagstukken en knelpunten leidt in de verantwoording. Er kan niet worden voortgebouwd op eerder verricht werk door gemeenten, NOO en BZK. Dit kan resulteren in een sentiment bij ontvangers dat wanneer (eindelijk) duidelijk is wat er in de verantwoording wordt verwacht de systematiek weer wordt gewijzigd.

2. Verschillende normbedragen, gedifferentieerd naar accommodatietype, geen uitzonderingsbepaling.	* Nieuwe systematiek.	* Deels gericht - gemeenten krijgen preciezer gecompenseerd wat ze ook hebben betaald (in theorie).	* Deels ongericht - bij het gebruik van normbedragen zullen er altijd gemeenten zijn die te weinig krijgen en gemeenten die te veel krijgen.
	* Gemeenten gaan hun beschikbare plekken in verschillende categorieën registreren en verantwoorden.	* Meer zekerheid dat middelen vanuit deze specifieke uitkering worden uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne, er is minder 'ruimte onder het normbedrag' dat ook naar andere doelen toe zou kunnen gaan.	* Veel grijs gebied - er zijn volgens (de geraadpleegde) gemeenten geen waterdichte definities voor 'accommodatietypes' te formuleren. Er is wellicht een hardheidsclausule te bedenken dat de gemeente bij twijfel het financieel gunstiger type vergoed krijgt.
			* Tussentijdse verandering van de systematiek, wat tot nieuwe vraagstukken en knelpunten leidt in de verantwoording. Er kan niet worden voortgebouwd op eerder verricht werk door gemeenten, NOO en BZK. Dit kan resulteren in een sentiment bij ontvangers dat wanneer (eindelijk) duidelijk is wat er in de verantwoording wordt verwacht de systematiek weer wordt gewijzigd.
3. Alle kosten van de opvang van ontheemden uit Oekraïne worden vergoed op basis van werkelijk gemaakte kosten. Daarbij zou een maximum bepaald kunnen worden, en dat een overschrijding daarvan alleen op aanvraag vooraf mogelijk is.	* Nieuwe systematiek.	* Gericht - gemeenten krijgen precies gecompenseerd wat ze ook hebben betaald (in theorie).	* Veel grijs gebied - gemeenten zullen van elke uitgave moeten onderbouwen waarom dat past onder de BooO. Zal vooral veel nieuwe verantwoordingsvraagstukken oproepen qua toerekening en definities. Dat betekent dat ook deze vergoeding niet tot op de cent nauwkeurig zal kunnen zijn.
	* Aannee is dat gemeenten hun (project)administratie voor de opvang van ontheemden per 1-1-2024 op orde hebben, waardoor verantwoord over werkelijk gemaakte kosten mogelijk wordt.	* Alle middelen vanuit deze specifieke uitkering worden uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne, er is geen 'ruimte onder het normbedrag' dat ook naar andere doelen toe zou kunnen gaan.	* Tussentijdse verandering van de systematiek, wat tot nieuwe vraagstukken en knelpunten leidt in de verantwoording. Er kan niet worden voortgebouwd op eerder verricht werk door gemeenten, NOO en BZK. Dit kan resulteren in een sentiment bij ontvangers dat wanneer (eindelijk) duidelijk is wat er in de verantwoording wordt verwacht de systematiek weer wordt gewijzigd.
			* Accountantscontrole moet bij iedere gemeente zeer uitgebreid, wat geld en capaciteit kost.
			* Als het Rijk (alle) werkelijk gemaakte kosten compenseert hebben gemeenten in principe geen prikkel om die kosten te beperken (kostenopdrijvend effect). Dit effect zou kunnen worden vermeden met maximumbedragen en als hier van afgeweken wordt een verplichting instellen om vooraf een aanvraag in te dienen.